

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

VAYEŞEV • וַיֵּשֶׁב

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS ר"צט

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

Dünyayı Nasıl Değiştirebiliriz?

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbi-sacks.org/covenant-conversation/vayeshev/how-to-change-the-world/>

Fark – hatta belki de muazzam bir fark – yaratabiliriz. İşte düşünce yapımız böyle olmalıdır – daima.

Öoğu zaman dünyanın bize görüldüğü şekil böyle olmayabilir. Her birimiz, kendimizden sadece bir tane olduğunu ve bugün dünyada bizden başka yedi milyarı aşkın insan daha bulunduğunu bilir. Böylesine engin bir dünyada nasıl bir fark yaratabiliriz? Okyanustaki bir dalgadan, sahildeki bir kum tanesinden, sonsuzluğun sathındaki bir toz zerresinden öte bir şey değiliz ki! **İnsanlığın bütünü bir yana dursun, sadece kendi hayatımızın güzergâhını bile tek bir eylemimizle değiştirebilmemiz mümkün dahi olabilir mi?**

Peraşamız bize, evet, demektedir; mümkündür!

Yaakov'un çocuklarının hikâyesi ilerledikçe, kardeşler arasında, şiddete varma tehlikesi içeren hızlı bir tansiyon yükselişi göze çarpmaktadır. Aralarında yaşça on birinci sırada bulunan Yosef, Yaakov'un gözde oğluydu ve bunu herkes biliyor ve buna içerliyordu. Babalarının sevgisini kıskanıyorlardı. Yosef'in büyüklük rüyaları onları kıskırtıyordu. Yaakov'un ona olan sevgisinin bir işareti olarak kendisine vermiş olduğu çok renkli üstlük onları öfkeliendiriyordu.

Sonra, bekledikleri fırsat anı geldi. Kardeşler evden çok uzakta sürüleri gütmekteyken, onların ne durumda olduğunu görmesi için Yaakov tarafından gönderilmiş olan Yosef uzak mesafede belirdi. Kardeşlerin kıskançlık ve öfkesi kaynama noktasına erişmişti ve şiddetli bir intikam almaya karar verdiler.

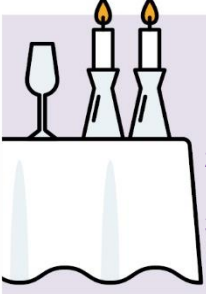
Kardeşlerden yalnızca biri buna razı değildi: Reuven. Diğerlerinin planladığı şeyin yanlış olduğunu biliyordu ve itiraz etti. Bu noktada Tora olağanüstü bir şey yapmaktadır. Harfiyen doğru olması mümkün olmayan ve

anlatımın okuyucuları olarak bizim de bildiğimiz bir beyanda bulunmaktadır: "Reuven bunu duydu ve onu [=Yosef'i] ellerinden kurtardı" (Bereşit 37:21).

Bunun doğru olmadığını, hemen sonrasında olanlardan dolayı bilmekteyiz. Reuven, çoğunluğa karşı tek başına olduğunu anlayınca bir plan akıl etti. "Onu öldürmeyelim" dedi. "Onu canlı halde çukurlardan birine atalım ve ölüme terk edelim. Bu şekilde onun katlinin doğrudan sorumluları olmayız." Reuven'in planı daha sonra, diğerleri başka bir yerdeyken, bu çukura gelip Yosef'i kurtarmaktı. Tora, "Reuven bunu duydu ve onu ellerinden kurtardı" dediği zaman "**Tanrı iyi bir niyeti iyi bir eylem olarak sayar**" prensibini kullanmaktadır. Reuven Yosef'i kurtarmak istiyordu ve buna niyetliydi, ama başarısız olmuştu. Fırsat anı kaybedilmiş ve Reuven'in çukura geri döndüğü noktada artık iş işten geçmişti. Yosef çoktan gitmiş, bir köle olarak satılmıştı.

Şayet Reuven bizim bildiklerimizi bilseydi... Şayet hikâyenin sıradaki kısımlarını okuyabiliyor olsaydı... Ama biz, eylemlerimizin uzun vadeli sonuçlarını anlatan kitabı hiçbir zaman önceden okuyamayız. Bu yüzden **başkalarının hayatlarını ne kadar etkilediğimizi asla bilemeyiz.**

Tek bir yaşam bile, der Mişna, bir evren gibidir. Bir yaşamı değiştiriniz anda evreni değiştirmeye başlamış olursunuz. İşte fark yaratmamız bu şekilde olur: Her seferinde bir yaşam. Her seferinde bir gün. Her seferinde bir eylem. Tek bir eylemin nasıl bir etkiye sahip olacağını hiçbir zaman önceden bilemeyiz. Bazen bunu hiçbir zaman bilemeyiz. **Ama dünyamızda fark yaratabiliriz.** Bunu yaptığımız zaman, kurtarma işinde Tanrı'nın ortakları haline gelir, *mevcut* dünyayı, *olması gereken* dünyaya biraz daha yaklaştırmış oluruz.

Şabat Sofrasında

1. Sizce arzu edilen sonuç elde edilmediği zamanlarda bile iyi niyetlerimiz için övgüyü hak eder miyiz?
2. Hiç hayatınızdaki bir kişinin (veya bir yabancıymın) küçük bir eyleminin, sizin yaşamınızı kayda değer bir şekilde değiştirdiği oldu mu?
3. Bu hafta içinde, potansiyel olarak başka birinin yaşamını bir şekilde değiştirebilecek hangi eylemde bulundunuz? Gelecek hafta bu konuda ne yapabilirsiniz?

Bize Öğretmeyi Öğreten

Ilana Epstein

2013 baharında kocamla beni ilk hahamlık görevimiz için düşünüyorlardı. Bize bu yolda yürümek üzere esin kaynağı olan, Rabi Sacks'tı; dolayısıyla cemaat bizi düşünürken (ve biz de cemaati düşünürken), bizi nelerin beklediği konusunda teşvik ve cesaret almak için Rabi Sacks'a başvurduk.

Kocam bir Rav olarak eğitim almıştı, ama ben bir Rabanit olarak eğitim almamıştım ve şahsen cemaate ne katabileceğim konusunda pek emin değildim. Yeni maceranın ve yeni sorumlulukların bilinciyle, beni bekleyen sınavlarla yüzleşmek için yeteri kadar donanımlı olmadığımı hissediyordum. Ne bir Rabanit olarak ne de Rabi Sacks'la gerçekleşecek konuşmada herhangi bir katkımla olabileceği düşüncesiyle kendimi gergin hissettiğimden, sırf hazırlık yapmak adına 'ciddi' bir kitap okumaya karar verdim.

Buluşmamızın gerçekleşeceği günde, Baş Haham'ın yaşadığı Hamilton Terrace'deki eski masanın etrafına oturduğumuzda, tam da olacağını düşündüğüm kadar gergindim. Rabi Sacks bana ne okuduğumu sordu ve vermekten gurur duyabileceğim bir cevabım vardı. Bahsettiğim kitabı sadece onaylamak varken, Rabi Sacks bana o kitaptan neler öğrendiğimi ve kitaptan neleri öğretmeyi seçeceğimi sordu. O anda Rabi Sacks bana öğretmenlik yapma olanağı tanımış ve bana, eğer bilgimi Rabi Sacks'la paylaşabiliyorsam, belki bunu yeni rolümüze yerine getirirken de yapabileceğimi hissettirmişti. Rabi Sacks için bana ve fikirlerime ilgi göstermek gibi küçük bir eylem olan bu davranış, benim için bir fırsat ve kendini gerçekleştirme dünyasının kapılarını açmıştı.

Rabi Sacks sadece bir öğretmen değildi. Hepimize de nasıl birer öğretmen olacağımızı öğretmişti. Onun iyilik ve nezaket konusundaki kalıcı mirası, sadece kendi bilgisiyle bize ilham vermekle sınırlı değildi; aynı zamanda her birimizi de başkalarına ilham vermeye teşvik ediyordu.

- Ilana Epstein, Jewish Futures'te Personel Şefi ve Western Marble Arch Sinagogu'nda Rabanit görevlerini yürütmektedir.

A CLOSER LOOK

- Ilana Epstein Rabi Sacks'ın **Vayeşev** yazısı hakkındaki kendi düşüncelerini paylaşıyor.

“Dünyayı Nasıl Değiştirebiliriz?” yazısını okumak size ne konuda esin kaynağı oldu?

Bu hafta Rabi Sacks'ın, en küçük bir iyilik eyleminin bile nasıl da muazzam, pozitif, hayat değiştirici sonuçlara sahip olabileceğine odaklandığını görüyoruz. Birçok kez, iyiliği bahşeden kişi, yaptığı eylemin ne kadar önemli olduğunun hiç farkında değildir. Peter Parker'e (nam-ı diğer Örümcek Adam) hitaben söylenmiş ünlü cümlede, amcası Ben ona “Büyük güçle birlikte büyük sorumluluk da gelir” der. Bu ifadeyle bağlantılı olarak, birbirinden çok farklı olan iki Tora görüşü vardır. Bazı zamanlarda bize **üstün bir güce sahip olduğumuz** öğretilir. Mişna bize, “... tüm dünya sadece benim için yaratıldı...” (Sanedrin 4:5) demektedir ve dolayısıyla, evet, müthiş bir güce ve sorumluluğa sahibiz. Diğer yandan aynı zamanda bize, Avraam'ın “**toz ve külden** ibaret” olduğunu söylediği de hatırlatılır (Bereşit 18:27). Tevazu önemlidir ve eğer kendimizi engin evrenle ve Her Şeye Kadir Tanrı'mızla kıyaslırsak, ne kadar önemsiz olduğumuzu fark ederiz. Eğer durum böyleyse, başka birine yaptığımız minik bir iyilik eyleminin bu denli hayat değiştirici ve uzun ömürlü etkilere sahip olabilmesi ne kadar da inanılmaz bir şeydir!

“Dünya benim için yaratıldı” ve yine de “tozdan başka bir şey değilim”. Bu iki ifade nasıl birlikte var olabilir? Bu, sorumlulukla ve eylemlerimizin sonuçlarının farkında olarak mümkündür. Eğer bir taraftan ne kadar küçük olduğumuz, ama diğer taraftan eylemlerimizin başkaları üzerinde ne kadar güçlü etkilere sahip olduğunu fark edersek, bu hem küçüklüğümüzü – zira gerçekte biz milyarlar içinde sadece tek bir kişiyiz – hem de, yaptığımız her

TORAH TRIVIA

S: Tora'da on rüya kaydedilmiştir ve hepsi de Sefer Bereşit'te yer almaktadır. Bunların kaçını sayabilirsiniz?

C: On rüya şunlardır:

1. A-Şem'in Avimeleh'e yönelik uyarısı (Bereşit 20:3)
2. Yaakov'un merdiven rüyası (Bereşit 28:12)
3. Yaakov'un sürülerle ilgili rüyası (Bereşit 31:10)
4. A-Şem'in Lavan'a yönelik uyarısı (Bereşit 31:24)
5. Yosef'in tahıl demetleriyle ilgili rüyası (Bereşit 37:7)
6. Yosef'in güneş, ay ve on bir yıldızla ilgili rüyası (Bereşit 37:9)
7. Baş sakinin rüyası (Bereşit 40:9)
8. Baş fırıncının rüyası (Bereşit 40:16)
9. Paro'nun ilk rüyası (Bereşit 41:1)
10. Paro'nun ikinci rüyası (Bereşit 41:5)

şeyin tüm dünyayı etkileyebilmesiyle ifade bulan büyüklüğümüzü dengelememize olanak sağlar. Eylemlerimizin yansımalarını hiçbir zaman tam olarak bilemeyeceğiz; fakat onlar muazzam bir güç potansiyeline sahiptir. Bu nedenle onların, *hesed* ile dolu iyi eylemler olduğundan emin olmamız gerekir.

Rabi Sacks'ın bu haftaki yazısından en beğendiğiniz alıntı nedir ve neden?

“Önemsiz ve etkisiz değiliz. Dünyamızda fark yaratabiliriz. Bunu yaptığımız zaman, kurtarma işinde Tanrı'nın ortakları haline gelir, mevcut dünyayı, olması gereken dünyaya biraz daha yaklaştırmış oluruz.”

Bu alıntıyı beğendim, çünkü dünyadaki her bir insanın görevini özlü bir şekilde dile getiriyor. Biz bu dünyaya, bizi yaratmış olan Tanrı'nın – iyilik Tanrı'sının – birer sureti olarak geldik ve görevimiz o iyiliği, tüm eylemlerimize aşlamaktır.

- David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.

